

الوسائل المفيدة للحياة السعيدة (للمحرمين والجمعية)

NJĪRA CIĪNA UMITHIO HE MŪTŪRĪRE WĪNA GĪKENO

Sheikh Abdulrahman wa Naaswir Assa'adly

Ibuku "Njĭra ciĭna umithio he mŭtŭrĭre wĭna gĭkeno" rĭa sheikh Abdulrahman wa Naaswir Assa'adly rĭra cugurĭkĭra itŭmi ciagĭkeno kĭa ma kumano na muonere wa thĭiniĭ wa wĭtkia (wagĭithiramu). Rĭtongoragia mŭrĭthomi gŭkinyĭra thayŭ wa thĭiniĭ wa ngoro kŭgerera wĭtkio, ciiko njega, kŭririkana Ngai, kŭiganĭra, gŭcokia ngatho nĭŭndŭ wa mawega marĭa Ngai ekĭire mŭndŭ, kwĭhoka Ngai, gŭkirereria na gŭcokia ngatho. Rĭandĭkĭtwo na mŭtaratara mwegu, rĭkaiga mbere yaku mabu ya mŭtŭrĭre wĭna thayŭ, ŭiguano, na gĭkeno onakwĭna ŭgarŭrŭku wa mŭtŭrĭre.

NJĪRA CIĪNA UMITHIO HE MŪTŪRĪRE WĪNA GĪKENO

Mwandĭki

Sheikh Abdulrahman wa Naaswir Assa'adly Wambĭrĭria wa mwandĭki

Ngoci ciothe njega nĭcia Ngai mwene hinya wothe, na ndĭmŭira atĭ gŭtirĭ ngai wagĭrĭrwo nĭ kŭhoywo tiga Ngai ŭmŭe mwene hinya wothe, ŭrĭa ŭtarĭ na mŭrunawe, na ndĭmŭira atĭ Muhammad nĭ ndungata na mŭtŭmwo wake, thayŭ na tha cia Ngai ikorwo hamwe nake, andŭ anyŭmba yake na arutwo ake.

Na thutha wa macio rĩ, hatarĩ nganja gĩkeno kia ngoro, ũhoreru wayo, gĩkeno kĩayo na gũthenga kwa meciria na kĩaha, nĩkĩo kĩndũ kĩrĩa ũmũndũ acaragia, na hemaũndũ macio mūtũrĩre mwegā nĩwonekanaga, na gĩkeno nĩkĩgacagĩra. Macio mena itũmi cia kĩdini, cia kĩũndũire na ciaciĩko. Ũnakũrĩoũguo, macio mothe matingĩhota gũcokanĩrĩra hamwe otiga harĩ mwĩtĩkia. Na kũrĩ arĩa'angĩ matarĩ etĩkia, onongorwo nomahote kũgĩa mamwe mamō na njĩra na itũmi cia mwanya. Andũ mena meciria makinyanĩru nĩmararegana na cio, na nomaraga njĩra arĩa njega, ngacĩrĩku na njega makĩria nĩũndũ wa ũrĩa kũhana na maumĩrĩra mega.

Nonĩngũgweta he mandĩko maya marĩa ngũririkana heitũmi cia ibataro rĩrĩ rĩa igũrũ mũno rĩrĩa ũmũndũ ũwothe nĩararĩbatara.

Harĩ mamwe mamō, henarĩa matoretĩ he mamwe mamō, magakorwo na mūtũrĩre mwegā, magaikara mūtũrĩre wĩna gĩkeno. Na henamwe au arĩa matoretio bio, magakorwo na mūtũrĩre wa mathĩna na ũtarĩ mũgacĩru. Na amwe ao megatagatĩinĩ, kũringana na marĩa mahotithĩtio gũkorwo namo. Na Ngai nĩwe ũhotithagia andũ kũgacĩra, na nĩwe ũhoyagwo ũteithio wa kũhotithia mũndũ gũkinyĩra mawega mothe na kũgitĩra kumana na maũru mothe.

Ibuku: Wĩtĩkio na gwĩka ciĩko njega.

1. Gĩtũmi kĩnene na kĩambere kia ũndũ ũcio nĩ gũkorwo na wĩtĩkio na gwĩka ciĩko njega. Ngai mũnene augĩte ta ũũ:

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أَنشَأَ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (97)

"Mwĩki wega e mũndũrũme kana mũndũ wanja, nake nĩmwĩtĩkia, nĩtũkamũhe ũtũro mwero mwega; na nĩtũkamahe marĩhi mao kumana na ciĩko ciao njega." (Surat An-Nahl: 97)

Nĩũndũ woguo Ngai mwene hinya wotha nĩamamenyithirie na akĩmerĩra arĩa matukanirie wĩtĩkio na ciĩko njega atĩ nĩmakagĩa na ũtũro mwega gũkũ thĩ, na marĩhi mega mũcine wa matuinĩ wagũtũra tene na tene.

Gĩtũmi kĩa ũguo tikĩhithe: Tũndũ arĩa metĩkĩtiĩ Ngai wĩtĩkio mwega, ũrĩa ũciaraga ciĩko njega ĩria ithodekaga ngoro, mĩtugo, thĩ na igũrũ, mena mĩthingi arĩa mamũkagĩra nayo itũmi ciothe ĩria imakoraga, cia gĩkeno na dumo, naningĩ itũmi cia guoya, meciria na kĩeha.

Mamũkagĩra maũndũ ma marĩa mendete na magũkenia na njĩra ya kũmetĩkĩra, gũcokia ngatho, na kũmatũmĩra na njĩra ĩrĩ na kĩguni. Nanĩũndũ woguo rĩĩ, rĩrĩa matũmĩra maũndũ maya na njĩra ĩno, nĩmonaga-nĩũndũ wa kũmakenerera, gũkorwo na kwĩrirĩria gwa gũtũra kwaguo na irathimo ciake, na kwĩhoka marĩhi ma arĩa macokagia ngatho-

maũndũ manene marĩa mũngagĩrĩrĩkaga nĩũndũ wa wega wao, na irathimo ciake, maũndũ maya ma gĩkeno marĩa nĩ matunda make.

Na nĩmamũkagĩra maũndũ ma kũrakarania, nguraro, kĩaha nĩũndũ wa kũngethanĩra na marĩa mangĩngethanĩra namo, na kũnyihia marĩa mangĩhota kũnyihia na gũkorwo na gweterera kwega hemarĩa matangĩhota gwĩthema namo. Na njĩra ĩno rĩ, nĩmagĩyaga kumana na hathara ya gũturithio kũu, kumana na kũngethanĩra na nayo kũngethanĩra kwĩna umithio, mayo na hinya, na kumana na gweterera na kĩgĩrĩro kĩa marĩhi - maũndũ manene marĩa maninaga mathĩna, na gĩkeno gĩkoya bathi ya thĩna, mwĩhoko mwega, na mwĩhoko wa kũgia na riri wa Ngai na marĩhi make, ũtorĩa augire Mũtũmwo wa Ngai Muhammad, tha na thayũ wa Ngai cikorwo hamwe nake, wĩgio macio he ciogo ciake nginyanĩru.

«عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ خَيْرٌ، إِنْ أَصَابَتْهُ سَرَّاءٌ شَكَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَإِنْ أَصَابَتْهُ ضَرَّاءٌ صَبَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَلَيْسَ ذَلِكَ لِأَحَدٍ إِلَّا لِلْمُؤْمِنِ»

"ũndũ wĩgĩ mwĩtikia nĩ wa magegania. Hatarĩ nganja maũndũ make mothe nĩmairathimo. Agĩa na irathimo agacokia ngatho, ũndũria nĩkĩrathimo harĩ we. Na ũndũ mũru ũngĩmũhanĩkĩra nĩagĩaga na ũkirĩrĩria, ũndũria ũkoragwo wĩkĩrathimo harĩ we. Na ũndũ ũyũ ndũngĩwona otiga tu kũrĩ mwĩtikia. " (Ciogo ciamũkĩrĩtwo nĩ Muslim)

Nĩũndũ woguo rĩĩ, Mũtũmwo, tha na thayũ cia Ngai cikorwo hamwe nake, akĩmenyithia andũ atĩ mwĩtĩkia gũcinda gwake, irathimo ciake na matunda ma ciĩko ciake mongagĩrĩrĩkaga kumana na mothe marĩa mamũkoraga magĩkeno na makĩeha. Nanĩkĩo gĩtũmi ũkoraga andũ erĩ nĩmagĩa na macakaya nomakagĩa na ngũrani nene hakinya nĩkwĩtĩkĩra ũndũ ũrĩa umanaga na ngũrani ciao harĩ gwĩtĩkia na ciĩko njega. Ũyũ ũtarĩirio na ngumo ici igĩrĩ nĩamũkagĩra irathimo na macakaya na njĩra ya gũcokia ngatho na gweterera na marĩa mabuataga. Nĩũndũ woguo nĩagĩaga na gĩkeno na dumo, kweherero nĩmeciria maingĩ, kĩeha, kũbabaĩka, ruo rwa ngoro na ũritũ wa mũtũrĩre, na mũtũrĩre wake ũkagacĩra gũkũ thĩ. Nake ũyũ ũngĩ rĩĩ, amũkagĩra irathimo na njĩra ya mehia manene mũno, kwĩhũra gĩthũri na kwĩima arĩa angĩ ihoto. Nĩũndũ woguo rĩĩ, mĩgendere yake ikora na akamũkĩra taũrĩa nyamũ ciamũkagĩra ciĩna ũiru na guoya, na ngoro yake igakorwo ndĩrĩ na thayũ. Igakorwo igayanĩtĩ mĩena mĩingĩ. Igakorwo igayanĩtie mwena wa guoya wayo nĩũndũ wa kweherero nĩ ĩndo iria endete, na nĩũndũ wa mũngethanĩro mũingĩ ũrĩa maita maingĩ wĩyumĩragia kumana nayo, na ũndũ ũngĩ nĩatĩ ngoro itingĩrũgama kĩrũgamo kĩrĩa kĩamũre. Nĩũndũ woguo atigaraga enanganja na maũndũ maingĩ, marĩa mangiumĩra kana mage kumĩra. Angĩkorwo nomaumĩre ũrĩa matanyĩtwo na

kūbangwo, ūnocio noūndū wakūmūīkīra kīeha kumana na mwena ūrīa ūgwetetwo. Na nīamūkagīra mathīna na kīeha, gūoya na kūraramīka. Nīūndū wogūo ndūkae kūrīa kīrīa gītūmaga akagīa na mūtūrīre mūrītū, mīrimū ya meciria, na mīkiha ya kwīigua, ihoru rīrīa rīahota kūmūrehera maūndū mūru makīria makūmūthīnia tondū ndaratanya marīhi omothe, ona ndarī na gwīterera kūrīa kūngīhota kūmūteithia, kana kūmūhūthīria maūndū make.

Nīūndū woguo rīi, Mūtūmwo, tha na thayū cia Ngai cikorwo hamwe nake, akīmenyithia andū atī mwītīkia gūcinda gwake, irathimo ciake na matunda ma cīiko ciake mongagīrīrīkaga kumana na mothe marīa mamūkoraga magīkeno na makīeha. Nanīkīo gītūmi ūkoraga andū erī nīmagīa na macakaya nomakagīa na ngūrani nene hakinya nīkwītīkīra ūndū ūrīa umanaga na ngūrani ciao harī gwītīkia na cīiko njega.

Mwītīkia angīgerio nī Ngai na njīra ya mīrimū, ūkīa onakana mathīna mangī, kumana na wītīkio wake, nīagīaga na wetereri na kūiganīra, na ndacaragia ngoroinī yake ūndū ūrīa atabangīrwo, na nīaroraga arīa methīwake (arīa akīrīte na irathimo) na ndaroraga arīa meigūrū wake (arīa marathimītwo kūmūkīra) ūndū-ūrīa ūtūmaga acokie ngatho kwī Ngai wake na kūgīa gīkeno na dumo na noakīre ūrīa ūrathimītwo kūmūkīra no ndarī na kūiganīra na kīrīa ahetho nī Ngai.

Ningĩ noũkũre ũrĩa wĩkaga maũndũ atarĩ na wĩtĩkio, akĩgerio kumana na ũkĩa, kana kũrĩrwo nĩmamwe ma merirĩria mathĩ, na ningĩ noũmũkore ena kĩa na mathĩna maingĩ mũno.

Mũbano ũngĩ nĩ atĩ itũmi cia wagagu cingiumĩra, na mũndũ agĩe na gĩthagathago, ũrĩa wĩna wĩtĩkio mũrũmu akoragwo na ngoro nyũmĩrĩru na horeru, enaũhoti wa gũtongoria maũndũ make na njĩra ya gwĩciria, kwaria na kuoya makinya marĩa mabatiĩ. We nĩarĩkĩtie kwĩmenyeria mathĩna maya maramũthumbũra. Nĩũndũ woguo maũndũ maya nĩmahoreragia ngoro ya mũndũ na kũmĩhe hinya.

Ningĩ noũkore ũrĩa ũtarĩ na wĩtĩkio ena kahinda mũgaro na ũguo. Anyitwo nĩ ihoru, thamiri yake nĩ ĩthĩnĩkaga mũno nĩũndũ wake, mĩkiha yake ĩkagĩa na kĩgagayo kĩingĩ, meciria make makahurujuka, na akaigua guoya wanja na wathĩiniĩ ũrĩa ũtangĩhota gũtarĩrio. Andũ a mũthemba ũyũ, angĩkorwo itũmi cia kĩmerera citimaumagĩrĩra, iria irabatara ũmenyeru mũnene, na hinya wao nĩũgũaga na magakorwo na wagagu tondũ ndarĩ na wĩtĩkio ũrĩa ũrehaga gwĩterera haswa hĩndĩ ya ũritũ na kĩa na kĩgio.

Mũndũ mũthingu na mũndũ mwĩhia, mwĩtĩkia na kabiri, nĩmanyitanagĩra he gwetha ũmĩrĩru na njĩra ya kwĩruta, na kũnyihia kĩa. Ona kũrĩũguo, mwĩtĩkia nĩ ngũrani nĩũndũ wa hinya wa wĩtĩkio wake, gweterera, gwĩtĩkia Ngai, kũmũihoka na kũgĩa na mwĩhoko na marĩhi ma Ngai-ũndũrĩa

ũmuongagĩrĩra ũrũme, kũmũnyihĩria guoya na kũmũnyihĩria mathĩna, otorea Ngai mwene hinya wothe augĩte:

﴿...إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ...﴾

"Angĩkorwo nĩmũranyamarĩka, onao nĩmaranyamarĩka tainyuĩ. Noinyuĩ mũĩna mwĩhoko kwĩ Ngai ũrĩa o matarĩ..." (Suratul Nisai: 104) Ningĩ nĩmonaga ũteithio mũkinyanĩru kuma kwa Ngai, ũteithio wamwanya ũrĩa ũmeheragĩria guoya wao. Ngai aroiga ta oo:

﴿...وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾

"Na etererai. Hatarĩ nganja Ngai ehamwe na etereri." (Suratul Al anfal: 46)

Gwĩkĩra ciũmbe ciĩko njega na njĩra ya kuga na gwĩka. 2. Harĩ imwe cia itũmi iria cieheragia kĩa, gũtangĩka na wagagu, nĩ gwĩkĩra ciombe ciĩko njega na njĩra ya kuga na gwĩka. na mawega mĩthemba yothe, na maya mothe nĩ irathimo na wega. Na kwa njĩra ĩno rĩ, Ngai nĩheragia wagagu na kĩgirĩko kana kĩa harĩ andũ athingu na ehia kũringana na kĩwango kĩa wega wao. Nomwĩtikia ena gĩcunjĩ gĩkinyanĩru makĩria he macio, nake nĩ ngũrani tondũ ciẽko ciake njega ciumanaga na kũrongoreria Ngai mwene hinyo wothe owe wiki na kwĩhoka marĩhi make.

Nĩũndũ woguo rĩ, Ngai nĩamũhũthagĩria gwĩka ciĩko njega nĩũndũ wa irathimo iria akoragwo akĩhoka, na kũmũgirĩrĩria magirĩko kana mathĩna

nĩũndũ wa kwĩhoka Ngai owe wiki. Ngai augĩte ta
ũũ:

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ
النَّاسِ وَمَن يَعْمَلْ ذَلِكَ اتَّبِعْهُ إِنَّ اللَّهَ فَسَّوْفَ لِنُؤْتِيَهُ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ (114)

"Hatirĩ irathimo he marĩa maratarana na njĩra ya
hitho, otiga harĩ ũrĩa ũrathana harĩ kūruta sadaka,
kana gwĩka ciĩko njega, kana kũnyitithania andũ
(arĩa mahĩtanĩtiĩ). Na ũrĩa wĩkaga ũguo nĩũndũ wa
kwenda irathimo cia Ngai, nĩ tũkamũrĩha marĩhi
manene." (Suratul Nisai: 114)

Ngai nĩarutire ndũmĩrĩri atĩ maũndũ maya
mothe nĩkĩrathimo kuma kũrĩ ũrĩa ũrĩkĩtiĩ kũmeka.
Na wega ũrehaga wega na kweheria mehia. Na ningĩ
akĩruta ndũmĩrĩri atĩ mwĩtĩkia nĩeregĩrĩire marĩhi
kuma kwĩ Ngai, nĩakaheo mũcara mũnene. Na
hemarĩhi macio manene nĩ kwehererio wagagu,
kĩeha, mĩgirĩko na mangĩ maingĩ.

**Ibuku:Kwĩhe mĩhango na ciĩko mũthemba
mũna kana kwĩruta gĩthomo o gwothe kĩrĩa
kĩna umithio.**

Na harĩ itũmi cia kweheria wagagu ũrĩa umanaga
na kũnyamarĩka kwa mũnyiginyigi, na ngoro
kũhangania na maũndũ ma kĩeha nĩ: Kũhangania na
ciĩko mũthemba mũna kana kwĩruta gĩthomo
ogĩothe kĩrĩa kĩna ũguni. Ũndũ nĩũgiragĩrĩria
ngoro kũgĩa na meciria kumana na ũndũ ũrĩa
ũramĩhe wagagu. Hihi nĩũndũ wa macio, ahota
kũriganĩrwo itũmi iria ciamũreheire wagagu na

kīeha kīu, nīūndū woguo rīī, ngoro yake īkīgīa na gīkeno na īkīendereya kūgīa na mayo. Mwītīkia na angī mehocetie he itūmi ici. Nomwītīkia nīakoragwo emwega makīria wītīkiainī wake, kwīhoka Ngai gwake na kūgīa na mwīhoko na marīhi nīūndū wa kwīhangia gwake na gīthomo kīi areruta kana kīrīa araruta arīa angī na cīiko njega iria areka. Angīkorwo nī mahoya, nīūndū woguo magatwīka mahoya. Na angīkorwo nī mīhango ya thī kana ūndūire mūna, amīnyitithanagia na itanya rīega, na akarongoreria he gwathīkīra Ngai. Nīkīo gītūmi ndeto īno iracangīra harī gūtoria kwīheria wagagu, maritū na kīeha. Karī andū aigana hihi magīire na wagagu na mathīna ma ihinda kwa ihinda na akīnyītwo nī mīrimū ngūrani ngūrani, angīkorwo dawa yake īrīa īnaumithio nī kūriganīrwo nī itūmi iria imekīrīte kīeha na wagagu, na ningī dawa yake īgīkorwo nī kwīhe mīhango na mawīra he mawīra mao mabata.

Wīra ūrīa araruta ūbatīī gūkorwo kindū kīrīa ngoro yake īgīyaga na ūhoreri thīiniī wayo na gūkīrīrīria mūno. Nītondū ūndū ūcio wīna ūhotekeku mūnene makīria wa gūtūma gūkinyanīria itanya rīrī rīrīa rīna umithio, na Ngai nīwe ūī makīria.

Ibuku:Kwerekeria meciria make mothe harī kūruta wīra wa mūthenya womūthe. Na he maūndū marīa angīhota kwīgirīrīria kumana na gūthīnīka na wagagi, nī kwerekeria meciria make mothe he

kūruta wīra wa mūthenya womūthĩ, kwaga gwītanga biu na maūndũ ma thikũ igũka na kwaga kīeha kumana na maūndũ mahītũku. Nīkĩo gītũmi mūtũmwo wa Ngai (Muhammad) tha na thayũ wa Ngai ũkorwo hamwe nake, nīegitagĩra kumana na wagagu na kīeha (Na ciugoinĩ ciake iria ciamũkĩrirwo nĩ Bukhari na Muslim). Nītũndũ gũcakaya nĩũndũ wa marĩa mahītũku na marĩa matangĩhotekeka kũmacokia kana kũmaiyũkia gũtingĩteithia kīndũ. Kīeha kīrĩa kiumanaga na gwītigĩra maūndũ marĩa magoka nogũkorwo kwĩna ũgwati kwĩ mũndũ. Nĩũndũ woguo rĩ, ndungata ĩbatĩ gũkorwo ĩgĩcugurĩka na mamūthenya wayo, akĩũngania kĩo gĩake he kwagĩria mūthenya wake, na mahinda make ma rĩu. Nĩũndũ wa gũcokanĩrĩa ngoro nĩũndũ wa maya, gũgūtũma ciĩko ikinyanĩre, na kũmũhe gĩkeno kumana na kīeha na ruo. Mūtũmwo wa Ngai Muhammad, tha na thayũ wa Ngai ũkorwo hamwe nake, akĩhoya ihoya kana rĩrĩa ĩgūtongoria arũmĩrĩri ake harĩ ihoya, hau nĩameraga mekĩrĩre hamwe na kũhoya ũteithio wa Ngai na kwĩhoka wega wake harĩ kuoya ũndũcio noritũ na kwĩrutanĩria harĩ gũkinyanĩra gwa kīrĩa arahoya kiumĩre. Na nĩngĩ gūtiga marĩa arahoyaga meherio. Nĩũndũ ihoya rĩkoragwo rĩnyitanĩte na ciĩko. Na ndungata yagĩrĩrwo nĩ kwĩrutanĩria he maūndũ marĩa maramũguna dininĩ na thĩ yake, na kũhoya mwathani wake amũhotithie gũkinyanĩra kwamatanya make, na asharie ũteithio wake wĩgĩĩ

ndetoño, ũtorea mūtũmwo Muhammad tha na thayũ wa Ngai ũkorwo hamwe nake augĩte.

(أَحْرَصَ عَلَىٰ مَا يَنْفَعُكَ وَاسْتَعْنُ بِاللَّهِ وَلَا تَعْجِزْ، وَإِذَا أَصَابَكَ شَيْءٌ فَلَا تَقُلْ: لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ كَذَا كَانَ كَذَا وَكَذَا، وَلَكِنْ قُلْ: قَدَّرَ اللَّهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ، فَإِنِ لَوْ تَفْتَحْ عَمَلَ الشَّيْطَانِ)

"Wĩrutanĩrie he maũndũ marĩa mena kĩguni harĩ we, na ũcarie ũteithio kuma kwĩ Ngai, na ndũkaĩ gũkua ngoro. Ũndũ ũngĩkũhanĩkĩra ndũkaĩ kuga: 'Koro ndĩrekire ũna kũngĩrahanire ũna'nouge atĩrĩ: 'Ngai nĩarabangĩte, nake ekaga ũrĩa ekwenda. 'Tondũ kuga narĩkorwo nĩkũheyaga caitani kamweke." (Ciugo ciamũkĩrĩtwo nĩ Muslim) Haha mūtũmwo wa Ngai, tha na thayũ wa Ngai ũkorwo hamwe nake, nĩatukanirie watho wa kwĩrutanĩria he maũndũ marĩa mena umithio mahindainĩ mothe na gũcaria ũteithio kuma kwĩ Ngai na kwaga gwĩtĩkĩra kũhotwo, kũrĩa nĩ ũgũta ũrĩa ũrehaga maũndũ moru, na kwĩheyana he maũndũ mahĩtũku na mekĩku, na gũtĩya mĩbango ya Ngai na maumĩrĩra mayo.

Na agayanirie maũndũ he marũngo merĩ: Kĩrũngo kĩa ndungata ĩngĩhota kwĩrutanĩria kuona kĩrĩa ĩngĩhota, kana kũmĩgirĩrĩria kana kũmĩnyihĩria. Gĩcunjĩ gĩkĩ ndungata yagĩrĩire kuonania kĩyo kĩayo na gũcaria ũteithio wa mwathani wake. Na hena gĩcunjĩ atangĩhota gwĩka ũguo. Gĩcunjĩinĩ gĩkĩ ndungata yagĩrĩrwo kũhorera, kũiganĩra na kwĩheyana kwĩ Ngai. Hatĩrĩ nganja atĩ

gwĩkĩrĩra watho ũyũ nĩ gĩtũmi gĩa gĩkeno na kwehera kwa wagagu na kĩahe.

Ibuku: Kũririkana Ngai mũno.

Na he itũmi nene cia kũhingũka kwa ngoro na ũhoreru wayo nĩ kũririkana Ngai mũno. ũndũ ũcio wĩna ihutia rĩa magegania harĩ kũhingũka na ũhoreru wa ngoro, na kwehera kwa wagagu na kĩahe gĩaake. Ngai mwene hinya wothe augĩte taa ũũ:

﴿...أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾

"..Ririkanai, hatarĩ nganja he kũririkana Ngai nĩguo ngoro igĩyaga na ũhoreru!" (Suratul Rad: 28) Kũririkana Ngai kwĩna ihutia inene mũno harĩ gũkinyĩria itanya rĩrĩ kumana na ngoci ciake ngothi ngothi, na nĩũndũ wa marĩhi na irathimo ciake iria ndungata iraciĩhoka.

Kwarĩrĩria wega wa Ngai wa thĩiniĩ na waja. Ningĩ, kwarĩrĩria mawega ma Ngai mathĩiniĩ na manja. kũmamenya na kũmarĩrĩria nĩ gũcangagĩra Ngai kweheria wagagu na kĩahe, na gũtindĩkĩrĩria ndungata gũcokia ngatho, ũndũ ũrĩa nĩ wa gĩkĩro kĩa igũrũ biũ na theru, onokorwo ndungata iũkĩainĩ, mũrimũiniĩ kana mĩthemba ĩngĩ ya macakaya. Tũndũ angĩkorwo noahananie mawega ma Ngai igũrũ rĩaake marĩa matangĩtarĩka-na mathĩna marĩa mamũnyitĩte, nĩũndũ woguo mathĩna macio matingĩhota kũhananio ona hanini na mawega macio.

No Ngai angĩgeria ndungata yake na njĩra ya mathĩna na mĩtangĩko, nayo ndungata ĩyo ĩgĩe na ũkirĩria, kũiganĩra, na gũtherenda kwĩ Ngai, maumĩrĩra nomakorwo memahũthũ, mũrigo wake kũhũtha, na mwĩhoko wake wa kũgĩa na marĩhi na irathimo kuongerereka. Na kũhoya Ngai na njĩra ya gũkirĩrĩria na kũiganĩra nĩgũtũmaga kũigwa indo ndũrũ ciĩna cama, na cama wa marĩhi make nĩũtũmaga ariganĩrwo nĩ ruo rwa ũkirĩrĩria wake.

Kũrora arĩa methĩ witũ Na he mamwe mamarĩa mekĩguni kĩnene makĩria ndetoinĩ-ĩno, nĩ gũtũmĩra marĩa atũtongoririe namo mũtũmwo wa Ngai Muhammad, tha na thayũ wa Ngai ũkorwo hamwe nake, ciugoinĩ ciake itarĩ na nganja, augĩte ta ũũ:

(انظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَإِنَّهُ أَجْدَرُ أَنْ لَا تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ)

"Rorai arĩa methĩ yanyu, nomũtikarore arĩa meigũrũ rĩanyu. Tũndũ hena ũhoteteku mũnene atĩ mũtingĩ nyarara irathimo cia Ngai iria mũrĩ nacio." (Ciamũkĩrĩtwo nĩ Al-Bukhari). Angĩkorwo ndungata nĩkũiga maono maya manene mbere ya maitho mayo, noũmĩone ĩgĩcinda namba nene ya andũ harĩ kũgĩa na ũgitĩri na harĩ gũkinyĩra ũgunĩku ũrĩa ũnyitanĩte na ndeto ĩyo, na he oboco na marĩa makonaine naguo, nĩũndũ woguo ũkehera wagagu na kĩeha gĩake, na gĩkeno na dumo nĩciongererekaga nĩũndũ wa wega wa Ngai, iria amakĩrĩte nacio arĩa me thĩ yake.

Na oũrĩa ndungata ĩrenderea gwĩcĩria wĩgĩĩ irathimo cia Ngai cĩa na cia thĩĩnĩĩ, cia kĩroho na cia gĩthĩ, noguo arathĩĩ nambere kuona ũrĩa Ngai amũrathimĩte na kũmũthemia na mawaganu maingĩ. Na hatĩrĩ nganja atĩ ũndũ ũcio nĩũgiragĩrĩria wagagu na kĩeha, na ũkarehe gĩkeno na dũhio.

Ibuku: Kwĩrutanĩria kweheria itũmi cia kũrehe wagagu na gũcaria itũmi cia kũrehe gĩkeno.

Na harĩ imwe cia itũmi iria cirehaga gĩkeno na kweheria wagagu na kĩeha nĩ kwĩrutanĩria kweheria itũmi iria irehaga wagagu na gũcaria itũmi iria irehaga gĩkeno. Ũndũ ũcio ũkaga nanjĩra ya kũriganĩrwo nĩ mathĩna marĩa mahĩtũku marĩa atangĩahotire kũmethema, na kũmenya atĩ kũhangia meciria make he macio nĩwĩra wa tũhũ, na ũndũ ũtangĩhotekeka, na atĩ ũcio nĩ ũrimũ. Nĩũndũ woguo rĩĩ, ahũrane na ngoro yake kumana na gwĩcĩria mamwĩgĩe, naningĩ ahũrane nayo kumana na wagagu tũndũ wa maũndũ maroka, marĩa nĩ hamwe na ũkĩa, guoya na mangĩ maingĩ marĩa arona nomamũkore mūtũrĩreinĩ wake. Nĩabatĩĩ kũmenya atĩ maũndũ maya maroka matiyoikaine: Nĩũndũ ũrĩkũ ũkumĩra mweka kana mũru, mwĩhoko na ruo, na atĩ memokiinĩ ma ũrĩa wĩhinya, mwene ũge. Ndungata itĩrĩ ũhoti igũro rĩamo otiga kwĩrutanĩria kuona irathimo ciamo na kũgirĩrĩria maũru mamu. Ningĩ ndungata nĩĩbatĩĩ kũmenya atĩ angĩkorwo

noahote kūgarūra meciria make kuma kwĩ wagagu wake nĩũndũ wa mūtũrĩre wake ũrĩa ũroka. Nakwĩhoka Ngai wake nĩguo maũndũ make magacĩre, na akagĩa na ũhoreru he maũndũ macio, na arĩkia gwĩka ũguo ngoro yake nĩkũgia na ũhoreru, na nĩkũgacĩra na wagagu na kĩeha gũthira.

Gūtũmĩra mahoya Nahe maũndũ marĩa mekĩguni kĩnene makĩria he kũrora mbere ya maũndũ, nĩ gūtũmĩra ihoya rĩrĩ rĩa mūtũmwo wa Ngai Muhammad aĩtũmĩraga kaingĩ:

«اللَّهُمَّ أَصْلَحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عَصْمَةٌ أَمْرِي وَأَصْلَحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلَحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي إِلَيْهَا مَعَادِي، وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ، وَالْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ»

"We Ngai wakwa, thondekera ndini yakwa ĩrĩa nĩyo mũthingi wa maũndũ makwa. Na ũthondekere thĩ yakwa kũrĩa mūtũrĩte wakwa ũgunĩkaga. Na ũthondekere mūtũrĩre wakwa wa thutha wa gũkua tondũ kũu nĩkuo ngacoka ndauma thĩ-ino. Na ũthondeke mūtũrĩre wakwa ũkorwo wĩ nyongerera ya irathimo oharĩ ũndũ mwega, na gĩkuo gĩkorwo kĩ ũhurũko wakwa kumana na maũru mothe. (Ciugo ciamũkĩrĩtwo nĩ Muslim) Na ningĩ uge wake:

«اللَّهُمَّ رَحِمَكَ أَرْجُو فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وَأَصْلَحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»

"We Ngai wakwa, thaa ciaku nocio njĩrĩgĩrĩre, ndũkaĩ kũndiganĩria ndĩ wiki ona kahinda tagakũbucia ritho, na ũthondekere maũndũ makwa mothe, gũtirĩ ngai yagĩrĩrwo nĩ kũhoywo otiga we

mwene hinya wotho. (Yamũkĩrĩtwo nĩ Abu Daawuud na njĩra nginyanĩru ya wamũkĩri). Nĩũndũ woguo rĩ, angĩkorwo dungata noĩhoĩ ihoya rĩrĩ rĩrĩa rĩna umithio mũnene mūtũrĩrĩne wake wa kĩdini na gĩthĩ na ngoro theru, na ũrongoreru mwegu, hamwe na kwĩrutanĩria gwake gũkinyanĩra kwa marĩa arenda, Ngai nĩekũmũigwa na amũhe marĩa ahoya, na kĩa gĩa gũceja na gũtuĩka gĩkeno.

Ibuku: Kũbanga maumĩrĩa moru makĩria

Na he itũmi iria ciĩ kĩguni makĩria cia kweheria wagagu na kĩa angĩkorwo ndungata noĩnyitwo nĩ mathĩna, nĩ kwĩrutanĩria kũmanyihia najĩra ya kũbanga maumĩrĩa moru makĩria marĩa ũndũcio noũhote kũmũgĩa, na amenyerie ngoro yake maũndũ macio. Arĩkia gwĩka ũguo rĩ, agerĩĩ kũnyihia marĩa mangĩhota kũnyihio oũrĩa kwahotekeka. Emenyeria ũũ, na kwĩrutanĩria gũkũ kwĩna kĩguni, wagagu na kĩa nĩkwehera, na nĩegũkorwo ereheire ũguni na gwĩthema na maũndũ moru.

Nĩũndũ woguo rĩ, agĩa na itũmi cia guoya, itũmi cia ndwari, itũmi cia ũkia na wagi wa indo ngũrani ngũrani iria endete, abatie kwamũkĩra macio mothe na jĩra ya ũhoreri na kwĩmenyeria mathĩna. Nĩabatĩ gwĩka ũguo kwĩ marĩa marũrũ makĩria ma maya. Nĩũndũ kũmenyeria ngoro yake kũmĩrĩa mathina, nĩgũtũmaga makahotha na kwaga ũrũrũ, na haswa angĩkorwo nĩekwĩhangia na kũmagirĩeĩria kumana

na ũhoti wake. Nginya hau egũkorwo na ũmenyeru na kĩa iria ikũmũteithia kũhũrana na mamũtũrĩre wake. Na hatirĩ nganja atĩ maũndũ maya mena ũguni mũnene harĩ kũrehe gĩkeno na kũhingũka kwa ngoro, nĩ he marĩa arehoka he marĩhi marĩu na mathutha. Ũyũ nĩũndũ wanonwo na kũgerio na maũmĩrera nĩ mega kwĩarĩa manageria.

Ibuku: Hinya wa ngoro na kwaga gũthĩnĩka na kũhitio nĩũndũ

Na he kĩhonia kĩnene biũ kia mĩrimũ ya ngoro, ona mĩrimo ya mwĩrĩ, nĩ hinya wa ngoro na kwaga gwĩtanga, kwaga kũhutio nĩ gwĩcirĩria ũndũ na meciria marĩa marehagwo nĩ gwĩciria ũru. Kũrakara na gũtukanĩrwo nĩ imwe cia itũmi ira irehagĩra mũndũ ruo rũnene. Na ũrĩa ũrehoka kũnyitwo nĩ mũtino kana maũndũ moru na kũrĩrwo nĩ maũndũ marĩa endete, gũcũngagĩrĩa kũrehe wagagu na kĩa na mĩrimũ ya meciria na ya mwĩrĩ, na gũthũka kwa mĩkiha ya neva, kũrĩa kũrehaga maumĩrĩa moru, ũndũrĩa andũ aingĩ mena ũira waguo mũingĩ.

Kwĩhoka Ngai Na ngoro yarĩkia kwĩhoka na kũnengera Ngai maũndũ mayo, na kwaga meciria moru hĩndĩ ya kwĩheyana kwĩ Ngai, na ĩgakorwo na mwĩhoko na Ngai na kũhorera nĩũndũ wa wega wake, wagagu na kĩa nonginya ikorwo haraihu nake. Ningĩ nĩekwehererwo nĩ mĩrimũ mĩingĩ ya kĩmwĩrĩ na ya meciria, na ngoro yake kũgia na hinya

na kūhingūka na kūgĩa na gĩkeno gĩtangĩhota gũtarĩrio. Ehihi nĩ thibitarĩ cigana ciĩna arwaru a mĩrimũ ya meciria na gwĩciria maũndũ moru? Na hihi nĩ andũ aigana mena hinya manyitĩtwo nĩ maũndũ maya? Tũtakũgweta andũ matarĩ hinya? Na hihi nĩ maita maigana ũndũyũ ũrehete ũrimũ na ũgũrũki? Ūrĩa ũtarĩ ũgwatinĩ nĩ ũrĩa Ngai agitĩrĩte, akamũhotithia kūhũrana na ngoro yake (merirĩria) nĩguo kūgĩa na itũmi ciana umithio, cia gũthondeka ngoro, cia kūgirĩrĩria wagagu wake. Ngai mwene hinya wothe arauga ta ũũ:

{...وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ...}

"..Na ũrĩa wĩhokaga Ngai, nĩ amũiganĩte..."
(Suratul Twalaq: 3) Ūtaũkwo nĩatĩ, Ngai nĩ ekũmũigana he maũndũ make mothe ma kĩdini na magũkũ thĩ marĩa mara mwĩkĩra wagagu.

Ūria wothe wĩhokaga Ngai nĩakoragwo na ngoro ĩnahinya, ndahutagio nĩ meciria matarĩ mama, na ndathĩnagio nĩ maumĩrĩra ma maũndũ, ntondũ nĩoĩ atĩ maya nĩ mamwe ma kwaga hinya kwa ngoro, na harĩ kwaga hinya na guoya ũrĩa ũtarĩ na ũma, na nĩoĩ atĩ Ngai nĩamũrũgamĩrĩire kūiganĩra gũkinyanĩru ũrĩa ũmwĩhokete. Nĩũndũ woguo akagĩa na mwĩhoko na Ngai na akahorera nĩũndũ wa ciĩra ĩrwo ciake, na kĩahe gĩahe na wagagu cigathira. Na guo ũritũ wa maũndũ ũgatwĩka ũhũtho, na kĩahe gũtwĩka gĩkeno, na guoya wake gũtwĩka thayũ. Nĩũndũ woguo rĩ, tũrahoya Ngai

mwene hinya wothē ūgitĩri, na atũteithie kumana na wega wake, hinya na ūtongoria wa ngoro citũ, na kũmũihoka na jĩra nginyanĩru, ūndurĩa athereirie andũ ake atĩ nĩmekuona mawega, na gũthemwo na ruo na kũgurara.

Ibuku: Kũmenyeria ngoro kũmĩrĩria kwaga gũkinyanĩra kwa andũ arĩa angĩ

Na he ciugo cia mũnabii wa Ngai Muhammad tha na thayũ wa Ngai ikorwo hamwe nake:

«لَا يَفْرَأُكَ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةٌ إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا خُلُقًا آخَرَ»

"Mũndũrũme mwĩtikia ndakaĩ kũmena mĩtumia mwĩtikia. Angĩkorwo no amene mĩtugo ūmwe kuma kũrĩwe, no akenio nĩingĩ." (Ciugo ciamũkĩrĩtwo nĩ Muslim)

Kwĩna meguni merĩ manene:

Kĩguni kĩa mbere:Mwerekera wa mũndũ gũikarania na mĩtumia, andũ a bamĩrĩ, arata, na mũruti wĩra na mũndũ owothe ūkonainĩ nake, na atĩ nĩũbatiĩ kũharĩria ngoro yaku atĩ nomũbaka akorwo na kasoro kana kwaga ūkinyanĩru wa kĩmũmbĩre kana gũkorwo na kĩndũ kana ūndũ ūtagũgũkenia. Nĩũndũ woguo rĩ, ūngĩona ūndũ ūcio, geria kũhanania, ūndũ ūyũ na ūngĩ ūria ūrendekana kũrĩ we kana kĩrĩa wagĩrĩrwo nĩ gwĩka wa kũgĩa na kwaranĩria na gũtũria wendo, na jĩra ya kũririkana mawega make nawendi wa gwĩka wega. Nĩũndũ woguo nĩũndũ wa kwaga gwĩkĩrĩra mahĩtia macio

na gũtambũra mawega mao, ndũgũ nĩ ãtũraga na kwaranĩria na nĩũkũgĩa na ũhoreru na gĩkeno.

Kĩguni gia kerĩ: Nĩ kwehera kwa wagagu na kĩaha, gũtigara kwa ũhoreri, na kwenderea kũrũgamia kĩhoto kia ũmũhaka kĩa kĩaandĩkithĩtio, na kuonekana kwa gĩkeno gatagatĩ ka mĩena ĩno ĩrĩ. Nĩũndũ woguo, ũrĩa ũtekuoya mwerekera ũyũ ũrĩa wagwetirio nĩ mũtũmwo wa Ngai tha na thayũ cikorwo hamwe nake, handu hoguo akagarũra ũndũ ũyũ na akarora maũndũ moru tu, na akanyarara mawega, nomũhaka agĩe na wagagu, na nomũhaka gũgũkorwo na mũikarania mũri harĩ we na mũndũ ũngĩ ũria manyitithanĩtio nake nĩ wendo, na gũgũkorwo na kũimanwo kwa ihoto nyingĩ iria oũmwe wao agĩĩre gũciga.

Na andũ aingĩ arĩa meũgĩ nĩmeharagĩria kĩmeciria hĩdĩ ya ithukanio na mathĩna na jĩra ya gweterera na ũhoreri. Nohĩndĩ ya maũndũ manini matarĩ na kĩguni, nĩmaiguaga wagagu, na gĩkeno kĩa gĩgakorwo na mathĩna. Gĩtũmi kĩaũguo nĩatĩ hĩndĩ ya maũndũ manene nĩmerutanĩirie kũrĩa namo, nomakĩrganĩrwo hĩndĩ ya maũndũ manini, nĩũndũ woguo ndeto ĩyo ĩkĩmahutia hamwa na gĩkeno kiao. Mũndũ wĩna ũgĩ eharagĩria nĩũndũ wa maũndũ mothe, manene na manini, na kũhoya Ngai amũteithĩ he maya, na ndakamũtiganĩriĩ ona sekondi ĩmwe. Ũũ nĩgũo ĩkũhota kũrĩa na maũndũ manini na jĩra hũthũ, otorĩa ahotire kũrĩa na maũndũ manene. Nĩũndũ woguo agatigara ena

ũhoreru wa ngoro, ũhoreru wa ngoro na kũigua gĩkeno.

**Ibuku: Kũĩneana na kũirekereria he
maũndũ marĩa marehaga wagagu.**

Mũndũ wĩna ũgĩ oĩ atĩ mūtũrĩre mwega nĩ wa gĩkeno na ũhoreri, na atĩ nĩmakuhĩ mũno, na ndabatiĩ kũmakuhĩhia na wagagu na kwĩingĩria mĩnyamaro-inĩ, tondũ ũguo nĩ mũgarũ na mūtũrĩre mũkinyanĩru. Nĩũndũ woguo rĩ, ũrĩa ũgĩaga na ũiru na mūtũrĩre wake nĩguo gĩcujiĩ kĩnene kia mūtũrĩre wake ndũkae kuoywo oũguo tu nĩ meciria moru na kĩahe. He ndetũ ĩno hatirĩ ngũrani ya mũndũ mwega na mũru, no mwĩtĩkia nĩ agocagũo mũno na ngoci ĩno na nĩarĩ gĩcunjiĩ kĩnene makĩria kĩa kĩumithio wa rĩu na wa kahinda gegũka he ũndũ ũcio.

Kũringithania irathimo cia Ngai na maũru marĩa mamũnyitĩte Ningĩ nĩkwagĩrĩre agĩa na macakaya onakana gwĩtigĩra kũgĩa namo, nĩakĩringithanie irathimo iria enacio irĩ cia kĩdini kana cia maũndũ mathĩ, na macakaya marĩa mamũnyitĩte. Arĩkia kũringithania nĩekuona atĩ arathimo iria enacio nĩnyingĩ nakuoguo macakaya na kĩahe nĩkũmũhũthĩra na kwehera naihenya.

Naningĩ aringithanie maũru marĩa areciria nomamũnyite na ũhoteteku mũnene wa kũgĩa na ũgitĩri kumana na macio. Hau ndakareke ũhotekeku mũnini ũcinde mũingĩ ũrĩa wĩna hinya, na nĩũkwehera wagagu na kĩahe gĩaake. Na nĩabatĩ

kūbanga ũhotekeku mūnene mūno ũrĩa ũngĩhota kūmūnyita. Ũndũ ũcio nĩūtūmaga eharĩrie na ũndũ owothe mūru ũngīmūhanĩkĩra, na nĩngĩ gūcaria kūgĩria ũndũria ũtangiumĩra na kwagĩria kana kūnyihia ũndũ-ũrĩa ũrĩkĩtiĩ kumĩra.

Kūrakario nĩandũ Na he maũndũ marĩa mabatĩĩ nĩ kūmenya atĩ maũru marĩa maumanaga nandũ kūrĩ we, na mūno mūno kumana na ciugo njũru, matingĩgũthũkĩra otigo oene nĩo mangĩthũkĩrwo, ũtangĩkorwo nĩũkwĩhangia namo na kūmetĩkĩria gũtongoria meciria maku. Hau nĩho mangĩgũthũkĩra ũtorĩa mathũkĩire acio. Noangĩkorwo ndūkūmehĩra kana kūmambararia, nĩũndũ woguo matingĩhota gũgũthũkĩra na jĩra oyothē.

Gũthondeka mūtūrĩre waku kūgacĩra nĩũndũ wa meciria mega Menya atĩ mūtūrĩre waku wĩhokete meciria maku. Angĩkorwo nĩ meciria mena kĩguni kūrĩwe he ndini kana kana megĩĩ thĩ ĩno, nĩũndũ woguo mūtūrĩre waku nĩ mwega na wĩna gĩkeno. Ũndũngĩ owothe nĩ mūgarũ na ũguo.

Kwĩguithania na andũ nĩũndũ wa Ngai notiũndũ wa ciũmbe Na he maũndũ marĩa me kĩguni makĩria he kweheria wagagu, nĩ kwĩmenyeria kwaga gūcaria ngatho otiga kuma kwĩ Ngai owe wiki. Nĩũndũ woguo rĩ, ũngĩkĩra wega mũndũ ũrĩa wĩna kĩhoto igūrũ rĩaku, onakana ũrĩa ũtarĩ, menya atĩ hau nĩũragwatanĩra na Ngai. Ndũkaĩ gūcaria ngatho

cia arĩa wĩkĩire wega, taũria Ngai augĩte ũkonĩĩ
ciũmbe ciaeke imũkonĩĩ:

﴿إِنَّمَا نَطْعِمُكُمْ لَوْجَهُ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ۝ ٩﴾

"Hatarĩ ngaja ithuĩ tũmũheyaga gĩa kũrĩa
nĩũndũ wa gũcaria irathimo cia Ngai. Tũtirenda
kuma kũrĩ inyuĩ marĩhi kana ngatho." (Sura Al-
Insan: 9)

Ũndũyũ nĩwĩkĩrĩirwo mũno harĩ gũikarania
mũndũ na mũtumia wake, ciana ciaeke, na nĩũndũ
wa hinya wa mũikaraniĩ waku nao. Nĩũndũ woguo,
wajia kũmehereria ũru, nĩũgũkorwo warĩkia
kwĩhurũkia. Harĩ cianjĩrĩria cia kũhorera nĩ kuoya
mawega na kũmatũmĩra kumana na wendi wa
thĩiniĩ , hatarĩ gwĩka kĩa hinya he ũndũrĩa
ũragũthumbũra. Tũndũ nĩũndũ woguo wahota
gũcoka nathutha angĩkorwo nĩ waremwo kuona
mawega, thutha wa kuoya njĩra ndaihu ĩrĩa ĩtarĩ na
kĩguni. Ũcio nĩ ũgĩ. Ningĩ nĩ wagĩtĩire kuoya
maũndũ matheru na mena cama kumana na
maũndũ moru, na nĩũndũ woguo wongerereke
ũtheru wa ma, na kwehera maũndũ ma gĩko.

Kwĩhangia na marĩa mena kĩguni notimarĩa
matarĩ lga maũndũ marĩa mena kĩguni mbere yaku
na wĩrutanĩrie kũmakinyĩra, na ndũkaĩ kũgarũkĩra
marĩa mangĩgũthũkĩra nĩguo gwĩkenia namo, no nĩ
itũmi iria irehaga wagagu na kĩahe. Tũmĩra ũhoreru
na ũrũmwe wa ngoro he kũruta wĩra wa bata.

Kūrīkia maūndū kahinda gaka Na he maūndū marīa mekīguni, nī kūrīkia wīra mahinda maya, na kwīrutīra nīundū wa mawīra megūka. Ūū nītondū mawīra marīa matanarīka monganagia mawīra mangī marīa marīkītiī kūhītūka, na kuongerereka kwa mawīra marīa megūka, na gūtūma mūrigo kūrītūha. Noangīkorwo nī ūkūrīkia mawira mothe mahindainī mega, nīūkūhota kūruta mawīra marīa megūka na hinya wa meciria na hinya wa mwīrī.

Kūbanga maūndū kūringana na bata ohamwe na gūcaria mataro Nīūbatiī gūcagūra ciīko ciīna kīguni;ciīna bata makīria ningī ciīna bata makīria, na ūtheriī harī kīrīa ngoro yaku yerekeire harīkīo na he kīrīa wīna thuti na kīo mūno, tūndū mūgarū na ūguo kūrehaga kūnoggio, mīnoga na kīeha. Caria ūteithio he ūndū ūyū na njīra ya gwīciria na jīra nginyanīru na kūhoya mataro. Tondū mūndū ūrīa ūhoyaga mataro ndangīrira ona hanini. Thoma na njīra ya ūmwnyereri megīī kīrīa ūrenda gwīka. Nīundū woguo, angīkorwo nīundū wīna kīguni na ūūrongoreriī, nīundū woguo wīhoke Ngai. Hatarī nganja Ngai endete arīa mamwīhokaga.

Na ngumo ciothe njega nī cia Ngai mwene hinya wothe, mwathani mūreri wa ciūmbe ciothe.

Na tha na thayū wa Ngai cikorwo igūrū wa mūtongoria witū Muhammad, bamīrī yake na arūmīrīri ake arīa mamwonire na makīmwītīkia.

الفهرس

NJĪRA CIĪNA UMITHIO HE MŪTŪRĪRE WĪNA GĪKENO	2
Mwandīki	2
Sheikh Abdulrahman wa Naaswir Assa'adly	2
Wambīrīria wa mwandīki	2
Ibuku: Wītīkio na gwīka ciīko njega.....	4
Ibuku: Kwīhe mīhango na ciīko mūthemba mūna kana kwīruta gīthomo o gwothe kīrīa kīna umithio.....	10
Ibuku: Kūririkana Ngai mūno.....	14
Ibuku: Kwīrutanīria kweheria itūmi cia kūrehe wagagu na gūcaria itūmi cia kūrehe gīkeno.....	16
Ibuku: Kūbanga maumīrīra moru makīria.....	18
Ibuku: Hinya wa ngoro na kwaga gūthīnīka na kūhitio nīūdū	19
Ibuku: Kūmenyeria ngoro kūmīrīria kwaga gūkinyanīra kwa andū arīa angī	21
Ibuku: Kūīneana na kūīrekereria he maūdū marīa marehaga wagagu.....	23